

Referat

Lolland-Falsters Stift – Møder

Stiftsrådsmøde 6. maj 2026 - d. 06-05-2026 kl. 10:00 til 13:00

Deltagere: Marianne Gaarden, Anne Birgitte Reiter, Johannes Olav Kruse Kristensen, Anders Martin Lauritsen, Birthe Gunhild Friis, Laura Håkansson, Jens Erik Boesen, Flemming Pultz Egholm, Hans Erik Pedersen, Knud-Erik Rasmussen, Susanne Høegh Nielsen, Ulla Nielsen-Gotsæd, May-Brit Buchardt Horst, Trine Frydkjær Paulsen, Lene Møller Krabbesmark

Afbud: Poul Henrik Jacobsen

Mødepunkt	Referat
1 - Godkendelse af dagsordenen Til beslutning: Dagsordenen skal godkendes.	Biskoppens orientering blev aftalt flyttet til sidste punkt inden pkt. 19 - Eventuelt. Med den ændring blev dagsordenen godkendt.
2 - Godkendelse af stiftsrådets forretningsorden Til beslutning: Stiftsrådet skal vedtage en forretningsorden for valgperioden. Vedlagt er forslag, som ikke afviger fra den tidligere forretningsorden på nogen punkter. Sager: Sag hørende til mødet: Stiftsrådsmøde 6. maj 2026 (2026 - 8969) Bilag: Forretningsorden for Stiftsrådet for Lolland-Falsters Stift_Til godkendelse 06.05.26	Stiftsrådet godkendte forretningsordenen.
3 - Økonomi: Bevilgede lån fra stiftsmidlerne Til orientering: Til stiftsrådets orientering er vedlagt oversigt over stiftsmidlerne pr. 31. marts 2026. Dertil er vedlagt oversigt over bevilgede lån og frigivne kapitaler hidtil i 2026. Sager: Stiftsrådet - Bindende stiftsbidrag og stiftsmidler til	Chefkonsulent Trine Frydkjær Paulsen redegjorde for besvarelse til Rigsrevisionen på materialebestilling i forbindelse med revision for 2026 af udlån af stiftsmidler, som tilsendt stiftsrådet forinden mødet. Stiftsrådet tog den samlede orientering til efterretning.

møder i 2026 (2026 - 5131)
Stiftsrådet - Bindende stiftsbidrag og stiftsmidler til møder i 2026 (2026 - 5131)

Bilag:
Oversigt over bevilgede lån i 2026, Stiftsmidler til møde 6. maj 2026

4 - Økonomi: Status for det bindende stiftsbidrag

Til orientering:

Vedlagt er budgetopfølgning pr. 31. marts 2026 for det bindende stiftsbidrag, til stiftsrådets orientering.

Sager:
Stiftsrådet - Bindende stiftsbidrag og stiftsmidler til møder i 2026 (2026 - 5131)

Bilag:
Budgetopfølgning pr. 31.03.2026 til dagsorden

Susanne Nielsen gjorde opmærksom på, at januar skal rettes til marts i budgetopfølgningen. Tallene er dog pr. 31. marts. De viser, at der kun er et begrænset råderum til ansøgninger mv. i årets restbudget; det skal følges tæt.

Stiftsrådet tog derefter orienteringen til efterretningen.

5 - Økonomi: Stifternes Kapitalforvaltning

Til orientering:

Flemming Pultz Egholm orienterer om seneste nyt fra Stifternes Kapitalforvaltning.

Vedlagt er senest modtagne afrapportering fra Jyske Capital for marts måned.

Sager:
Stiftsrådet - Stifternes Kapitalforvaltning - Div. information samt rapporter vedrørende 2026 (2026 - 4493)

Bilag:
Lolland-Falsters Stift_5067 416342_31.03.2026

Flemming Pultz Egholm orienterede om sidste bestyrelsesmøde i Stifternes Kapitalforvaltning. Der ses ikke uventet en negativ udvikling pga. verdenssituationen, særligt de sidste par måneder. Udviklingen følger benchmark ifølge kapitalforvalter. Forventningen for året er et positivt afkast i størrelsesordenen 3,5-4,5 %.

Kapitalforvalter er blevet forlænget 1 år, hvorefter opgaven skal i EU-udbud for en ny periode.

Stiftsrådet tog orienteringen til efterretningen.

6 - Økonomi: Nyt fra Budgetsamrådet

Til orientering:

Knud-Erik Rasmussen orienterer om eventuelt nyt fra Budgetsamrådet.

Knud-Erik Rasmussen oplyste, at Budgetsamrådets arbejde er sat i bero, indtil en ny regering er dannet.

7 - Ansøgning: Teologisk Voksenundervisning

Til beslutning:

Stiftsrådet skal tage stilling til vedlagte ansøgning fra biskop Marianne Gaarden, på vegne af styregruppen

En redigeret ansøgning blev indledningsvist omdelt på mødet. Stiftet blev kort forinden mødet opmærksomme på nogle udestående honorarer, hvorfor underskudsdekningen af kursusår 2025-2026 i stedet beløber sig til 56.000 kr., og der dermed i alt søges om 108.000 kr. for årene 2025-

bag Teologisk Voksenundervisning.

I 2024 bevilgede stiftsrådet 28.000 kr. til kursusåret 2024-2025, med 28 deltagere. Der blev kun brugt en mindre del af stiftsrådets bevilling, primært grundet udskudt opkrævning fra Nykøbing F. Sogn for forplejning og arbejdstid, hvorfor hovedparten af stiftsrådets bevilling blev videreført til kursusår 2025-2026, og en ansøgning til stiftsrådet for dette år blev trukket tilbage.

I 2025-2026 deltog 46 kursister, fordelt på to hold. De resterende midler fra stiftsrådet kunne ikke dække hele merforbruget i 2025-2026, og der er ved udløbet af kursusår 2025-2026 et merforbrug på 15.800 kr., som skal dækkes. Som det fremgår af ansøgningen, søges stiftsrådet derfor om 67.800 kr. til kursusårerne 2025-2027 plus 10.000 kr. i underskudsgaranti.

Med en forventning om, at der vil fremover vil køre to hold samtidigt, af gennemsnitlig samme størrelse som i 2025-2026, søges stiftsrådet yderligere om et fast årligt støttebeløb på 52.000 kr. fra kursusår 2027-2028 og frem, tillige med en varig underskudsgaranti på 10.000 kr.

Sager:

Stiftsrådet - Ansøgning om økonomisk støtte til Teologisk Voksenundervisning (2025 - 47711)

Bilag:

Ansøgning om støtte til Teologisk Voksenundervisning 2026-2027

2027, udover underskudsgarantien på 10.000 kr. Underskuddet på 56.000 kr. skal ses i lyset af, at stiftsrådet hidtil kun har støttet med 28.000 kr. for to års undervisning af i alt tre hold.

Den faste bevilling fra kursusår 2027-2028 og frem forventes fortsat at kunne holdes på 52.000 kr. årligt, udover en årlig underskudsgaranti på 10.000 kr. For det kan der køres to hold samtidigt med i alt 46 deltagere.

Stiftsrådet godkendte ansøgningen. Susanne Nielsen gjorde opmærksom på, at bevillingen udhuler stiftsrådets restbudget for i år. Det kalder på ekstra opmærksomhed ved de kommende stiftsrådsmøder.

Biskop Marianne Gaarden orienterede om, at samarbejdet med Folkeuniversitetet er ophørt, hvilket bevirker, at stiftsadministrationen fremover skal drive driften af undervisningen. Der forventes fremover at køre to hold samtidig. Det er hidtil en stor succes med fulde hold og allerede venteliste til næste holdopstart.

8 - Ansøgning: Birgittadaga 2026

Til beslutning:

Stiftsrådet skal tage stilling til vedlagte ansøgning fra Birgittafestivalforeningen om en underskudsgaranti på 10.000 kr. til Birgittadage 2026.

Til orientering svarer det til, hvad stiftsrådet har bevilget de senere år. Garantien er blevet udløst hvert år.

Sager:

Stiftsrådet - økonomisk støtte til Birgittadag (2026 - 8802)

Bilag:

Aktdokument, ansøgning stiftsråd 2026, Birgittadag

Domprovst Anne Birgitte Reiter redegjorde for ansøgningen og den deltagelse, der plejer at være i dagene. Deltagerne kommer fra hele Lolland-Falster samt udefra. Der samarbejdes med den katolske kirke om dagene, så de tjener også et økumenisk formål.

Stiftsrådet godkendte ansøgningen.

9 - Ansøgning: Finansiering af matchmøder

Til beslutning:

Stiftsrådet skal tage stilling til vedlagte ansøgning om støtte til at invitere til to årlige "matchmøder" i Aarhus og København. Ved matchmøderne inviteres menighedsråd med ledige præstestillinger til at møde mulige ansøgere. Det er et arrangement, som vurderes positivt at deltagerne, og er meget velbesøgt.

Ansøgningen kommer fra Folkekirkens Uddannelses- og videnscenter, Præsteforeningen og Landsforeningen af Menighedsråd. Det fremgår, at de søger 7.000 kr. fra alle stiftsråd, startende fra 2026.

Sager:

Stiftsrådet - Landsforeningen af menighedsråd - økonomiskstøtte vedr. matchdage (2026 - 9245)

Bilag:

Aktdokument, Ansøgning_stiftsråd vedr. matchdage_underskrevet

Stiftsrådet drøftede relevans og nytte af matchmøderne. Nogle udtrykte at have gode erfaringer med deltagelse, andre mindre gode. Møderne tjener det formål at skabe synlighed, også selvom man lokalt får tilstrækkeligt med ansøgninger på stillinger uden at være med.

Biskop Marianne Gaarden mener, at det ift. rekruttering er vigtigere, hvor gode vilkår og rammer, vi tilbyder præsterne, såsom kollegaskab. Den bedste reklame er tilfredse præster, der er ambassadører for stiftet. Det er op til de enkelte menighedsråd, om de synes, det er en god idé og vil deltage fysisk på at matchmøde.

Sognepræst Anders Martin Lauritsen anførte, at det er et forholdsmæssigt stort beløb for os, når de søger samme beløb i alle stifter. Formålet er godt, men stiftsrådets midler er (særligt) begrænsede i år. Stiftsrådet besluttede at støtte med 3.500 kr. for at bakke op om initiativet.

10 - Ansøgning: Emmausmøde 2026/Dage om tro

Til beslutning:

På vegne af Emmaus-mødet søger Niels Jørgen Hansen stiftsrådet om 12.000 kr. til afholdelse af Emmaus-mødet 2026. Ansøgningen er vedlagt.

Til erindring har stiftsrådet de senere år støttet mødet med 10.000 kr.

Sager:

Stiftsrådet - Emmaus Højskole ansøgning om tilskud til Dage om tro den 20-22. november 2026 (2026 - 13251)

Bilag:

Ansøgning Lolland-Falster Stift 10. april 26

Stiftsrådsformand Jens Erik Boesen spurgte til erfaringerne med dagene. Biskop Marianne Gaarden har fået oplyst, at der typisk deltager 20-30 personer fra Lolland-Falster. Der er god tilfredshed med dagene og indholdet.

Stiftsrådet besluttede at bevilge 10.000 kr. som de foregående år.

11 - Ansøgning: Støtte til "Læge-præste Samarbejdet i Lolland-Falsters Stift"

Til beslutning:

Stiftsrådet skal tage stilling til vedlagte ansøgning om 15.000 kr. til at fortsætte samarbejdet mellem

Sygehuspræst Birthe Friis uddybede ansøgningen. Hun og læge Mie Lembke planlægger en studietur til Skotland, og vil bruge erfaringer derfra. Det bruges den resterende bevilling fra 2024 til. Ansøgningen er derfor først til netværksmøder i 2027. Der plejer at deltage 15-20 i hvert møde, en blanding af læger og

praktiserende læger og præster i Lolland-Falsters Stift.

Til orientering bevilgede stiftsrådet i februar 2024 15.000 kr. til opstart af samarbejdet. Der resterer fortsat udmøntning af 3.289 kr. af denne bevilling.

Sager:

Stiftsrådet - Ansøgning om støtte til "Læge-præste Samarbejdet i Lolland-Falsters Stift" (2026 - 13588)

Bilag:

Ansøgning til Stiftsrådet 2026

præster. Der forventes to møder årligt, med erfaringsudveksling, inspiration mv., fx med ekstern foredragsholder.

Det overordnede formål med samarbejdet er, at læger kender muligheden for at henvise til præster, når de har patienter, der kan have behov for sjælesorg. Og omvendt kan præster i deres arbejde møde nogle med fx somatiske sygdomme, som måske bør søge læge for behandling. Lægerne har tilkendegivet, at de er mere opmærksomme på at henvise til præster og gør det i stigende grad, når de er involveret i netværket.

Stiftsrådet finder samarbejdet meget relevant og gav tilsagn til ansøgningen. Der blev foreslået mere synlighed om det, fx omtale af det gode initiativ v. stiftets kommunikationskonsulent.

12 - Samarbejde mellem stiftsråd om etablering af et fællesudvalg - Demokratisering af fællesfonden

Til beslutning:

Den 28. februar var der fællesmøde for stiftsråd i Helsingør, hvor flere repræsentanter for Lolland-Falsters Stiftsråd deltog. Udkommet af mødet er vedlagte forslag til kommissorium for et arbejde med demokratisering af fællesfonden. Kommissoriet er sendt i høring hos alle stiftsråd, med svarfrist den 15. juni.

Stiftsrådet skal tage stilling til, om rådet ønsker at deltage i det videre arbejde på baggrund af kommissoriet, og i givet fald udpege en repræsentant til arbejdsgruppen.

Sager:

Samarbejde mellem stiftsråd om etablering af et fællesudvalg - Demokratisering af fællesfonden (2025 - 25194)

Bilag:

Aktdokument, Følgebrev til alle stiftsråd om høring af kommissorium for arbejdsgruppe for demokratisering af fællesfonden{F2#19806792#1#19801277#10}, Kommissorium for arbejdsgruppe for demokratisering af fællesfonden

Stiftsrådsformand Jens Erik Boesen ridsede kort baggrunden for arbejdet op, afsluttende med det fælles stiftsrådsmøde i Helsingør den 28. februar 2026. Det var et godt møde, med god deltagelse fra Lolland-Falster; det blev bakket op af alle deltagerne fra stiftsrådet på dagen. Det overordnede formål med samarbejdet er at få en mere demokratisk funderet forvaltning af folkekirkens centrale midler (= fællesfonden).

Der blev udtrykt enighed om, at det er vigtigt med fælles fodslag for at stå stærkt, samt at det er et godt oplæg til det videre arbejde. Stiftsrådet ønsker derfor at indgå i arbejdet og udpegede formanden som stiftsrådets repræsentant i arbejdsgruppen.

13 - Orientering fra formanden

Til orientering:

Stiftsrådsformand Jens Erik Boesen orienterer om relevant nyt, herunder Nykøbing F. Sogns beslutning

Stiftsrådsformand Jens Erik Boesen orienterede kort om de vedlagte bilag. Menighedsrådsmedlem Merete Bandak er stiftets repræsentant i Folkekirke & Religionsmøde (F&R). Sognepræst Anders Martin Lauritsen oplyste, at han også deltog i F&R's årsmøde.

om at understøtte arresthuspræsten med kirkemusikalsk betjening af gudstjenester i Nykøbing Falster Arrest.

Vedlagt er mail fra Folkekirke & Religionsmøde, til stiftsrådets orientering. Årsberetning 2025 med bilag er vedlagt udenom dagsordenen.

Sager:

Stiftsrådet - ansøgning om midler til den pastorale betjening af Nykøbing F, arrest (2026 - 4826)
Folkekirke & Religionsmøde - årsberetning (2026 - 14895)

Bilag:

Aktdokument, Aktdokument

14 - Orientering fra stiftsudvalgene: Det mellemkirkelige stiftsudvalg

Til orientering:

Domprovst Anne Birgitte Reiter informerer om nyt fra Det mellemkirkelige stiftsudvalg, herunder hendes deltagelse i inspirations- og arbejds møde i Odense den 26. maj 2026, jf. vedlagte invitation.

Sager:

Stiftsråd - Folkekirkens Mellemkirkelige Råd - Invitation til inspirations- og arbejds møde den 26. maj 2026 (2026 - 9618)

Bilag:

Aktdokument, Invitation til inspirations- og arbejds møde 26. maj 2026 i Odense final

Domprovst Anne Birgitte Reiter oplyste, at næste møde i stiftsudvalget er den 28. maj. På dagsordenen er bl.a. årets forbønsgudstjeneste v. biskoppen

Ingen fra stiftsrådet deltager i Folkekirkens Mellemkirkelige Råds møde den 26. maj, men tre fra Det mellemkirkelige stiftsudvalg deltager.

15 - Orientering fra stiftsudvalgene: Religionspædagogisk udvalg

Til orientering:

Hans Erik Pedersen informerer om nyt fra Religionspædagogisk udvalg.

Hans Erik Pedersen havde ikke noget nyt at berette, da udvalget ikke har mødtes siden sidst.

16 - Orientering fra stiftsudvalgene: Kirken i sommerlandet

Til orientering:

Anders Martin Lauritsen informerer om nyt fra Kirken i sommerlandet.

Sognepræst Anders Martin Lauritsen orienterede om, at Kirken i sommerlandet pt. er præget af udskiftning. For nuværende består udvalget af:

Charlotte Backhaus, pilgrimspræst i Maribo
Domprovsti
Ulla Nielsen-Gotsæd, lægt
medlem/stiftsrådsrepræsentant
Helene Grube, sognepræst i Lolland Vestre Provsti

Anders Martin Lauritsen, sognepræst i Falster Provsti (formand)

Dertil eventuelt også Henrik Jacobsen, lægt medlem/stiftsrådsrepræsentant

Anders er i dialog med kommunikationskonsulent Bjørn Thomsen om, hvordan Kirken i sommerlandet kan udbredes til sommer. Udvalget uddeler årligt 20.000 kr. (fra stiftsrådet) til lokale initiativer. Anders opfordrede stiftsrådet til at sprede budskabet om dette, så udvalget får flere ansøgninger end sidste år.

17 - Orientering fra Folkekirkens Nødhjælp

Til orientering:

Ulla Nielsen-Gotsæd orienterer om nyt fra Folkekirkens Nødhjælp.

Ulla Nielsen-Gotsæd orienterede om det vigtige arbejde i Folkekirkens Nødhjælp (FN). Hun deltog på FN's årsmøde den 25. april. Trods præsident Trumps udmelding om at stoppe støtten til FN fra USA (senere modificeret til reduceret støtte), var der i 2025 rekordstore indtægter i FN.

Ca. 10.000 indsamlere deltog i sogneindsamlingen i Danmark i foråret og samlede tilsammen 12,5 mio. kr., hvilket er tilfredsstillende.

For tiden har FN særligt fokus på, at 30 mio. mennesker sulter i Sudan, samt de krigsramte områder i Ukraine og Gaza.

Ulla foreslår at afholde en stiftsdag om troens betydning for folkekirkens nødhjælp/FN. Det kan tages op på et senere møde.

18 - Orientering fra biskoppen

Til orientering:

Biskop Marianne Gaarden orienterer om relevant nyt.

Biskop Marianne Gaarden orienterede om, at Pilgrimshuset har 10 års-jubilæum den 27. maj, stiftsrådet bliver inviteret til fejring.

Der er som vanligt Grundlovsmøde i bispehaven, i år med biskoppen som taler. Flere informationer om arrangementet følger tættere på.

Marianne Gaarden meddelte derefter stiftsrådet, at hun har meddelt Kirkeministeriet, at hun træder tilbage som biskop ved årets udgang. Hun ønsker fremover at arbejde mere målrettet med at imødekomme den åndelige søgning i samfundet, ved blandt andet at være tovholder for en ny specialuddannelse under FUV i åndelig vejledning for præster, noget der i stigende grad har optaget hende de sidste år.

Tidspunktet falder sammen med et pågående arbejde med en ny præstefordelingsmodel, hvor Lolland-Falsters Stift forventes at blive hårdt ramt af, at der pt. ikke længere kan oprettes flere lokalfinansierede stillinger. Det er hidtil kommet Lolland-Falsters Stift til gode, at større stifter selv har finansieret præster af lokale midler, hvormed vi her i stiftet har fået tildelt et forholdsmeæssigt større antal præstestillinger, end vi ellers var berettigede til (ca. 12 ekstra stillinger i nuværende model). Hvis der

fremover skal afgives flere præstestillinger, bliver smertegrænsen overskredet for at kunne opretholde de nødvendige funktioner i et stift. Derfor mener hun, at det er nødvendigt at stiftsgrænserne flyttes, og ved at trække sig fra posten får nye menighedsråd og præster på Sydsjælland mulighed for at vælge deres biskop selv.

I Mariannes tid som biskop har stiftsgrænserne til stadighed været på dagsordenen, så det er ikke en ny problematik (tre biskopper før hende har sagt det samme til skiftende kirkeminister). Marianne orienterede om baggrunden tilbage fra oprettelsen af Helsingør Stift og de stigende demografiske forskydninger.

Stiftsrådet tilkendegav at støtte op om nødvendigheden af at flytte stiftsgrænserne og anerkender biskoppens beslutning om at stoppe i embedet, om end det er ærgerligt for stiftet.

Marianne Gaarden orienterede også om den aktuelle diakoniindsats i stiftet, og de samarbejder der aktuelt er i gang med både kommuner, fonde og Dronning Mary Centret på Københavns Universitet i samarbejde med Lolland Kommune. Når der snart ansættes en diakonipræst i Lolland Østre Provsti (Kettinge-Bregninge Sogn), er der herefter en i hvert provsti, udover sognepræst Troels Mikkelsen, der er overordnet koordinator. Det arbejde kører videre, uagtet Mariannes afgang.

Ulla Nielsen-Gotsæd italesatte biskoppens store arbejde med middelalderkirker, og den støtte hun konkret har været i forbindelse med Herredskirke Kirke. Det har betydet meget for menighedsrådet. Sygehuspræst Birthe Friis roste også biskoppens betydning for Pilgrimshuset og ikke mindst den åndelige omsorg for præsterne.

19 - Eventuelt

Intet.

Marianne Gaarden (Lolland-Falsters Stift)

Anne Birgitte Reiter (Maribo Domprovsti)

Johannes Olav Kruse Kristensen (Lolland Østre Provsti)

Anders Martin Lauritsen (Falster Provstiudvalg)

Birthe Gunhild Friis (BF@KM.DK)

Laura Håkansson (LAHA@km.dk)

Jens Erik Boesen (Falster Provstiudvalg)

Flemming Pultz Egholm (Falster Provstiudvalg)

Hans Erik Pedersen (Lolland Østre Provstiudvalg)

Knud-Erik Rasmussen (Lolland Østre Provstiudvalg)

Susanne Høegh Nielsen (Maribo Domprovstiudvalg)

Ulla Nielsen-Gotsæd
(ullagotsaed@gmail.com)

May-Brit Buchardt Horst

Trine Frydkjær Paulsen

Lene Møller Krabbesmark (Lolland-Falsters Stift)